

Kerbela, İmam Hüseyin, Muharrem Orucu, Aşure

Remzi KAPTAN

Kerbela, İmam Hüseyin, Muharrem Orucu, Aşure

Remzi KAPTAN

Kerbela, İmam Hüseyin, Muharrem Orucu, Aşure adlı bu çalışma Remzi Kaptan'ın çeşitli zamanlarda yazdığı yazılardan ve yaptığı sohbetlerden derlenmiştir.

Remzi Kaptan, 1976 yılında K. Maraş'ta dünyaya geldi. Bir çok Maraşlı Alevi gibi çocukluğu Maraş olaylarının ağır etkisi altında geçti. Remzi Kaptan, kişilik bilincine ulaştıktan sonra tercihini Alevilik yoluna hizmetten yana yaptı. Bu tercihin gereği olarak Alevilik yoluna hizmetini sürdürmeye devam ediyor.

İletişim için:

remzi.kaptan@yahoo.com

İmam Hüseyin kimdir? Ne zaman nerede doğmuştur? İmam Hüseyin neyin sembolüdür? İmam Hüseyin'in Kerbela'daki tavrını nasıl algılamak gerekiyor?

İmam Hüseyin, milâdî takvime göre, 625 (626) Medine'de doğmuştur. 10 ekim 680'de Kerbelâ'da şehit edilmiştir. İmam Hüseyin, İslâm peygamberi Hz. Muhammed'in torunudur. Birinci imam Hz. Ali'nin oğlu ve aynı zamanda üçüncü imamdır.

İmam Hüseyin, yaşantısıyla, davranışlarıyla, cesaretiyle sadece İslâm âleminde değil, bütün insanlık için görkemli bir abidedir. İmam Hüseyin'in yaşadığı dönemde zalim Emevi egemenliği hüküm sürüyordu.

Emevi iktidarını kurumlaştıran Muaviye, İmam Hüseyin'in babası Hz. Ali'yi ve abisi ikinci İmam Hasan'ı kendi iktidarı için tehlikeli görmüş ve binbir entrikayla onları şehit etmişti. Muaviye ölünce yerine oğlu Yezid'i tayin etmişti. Oğul Yezid'te babasının kanlı iktidarını korumak istiyordu. Muaviye, Hz. Peygamberle yıllarca savaşmış olan, Mekkeli müşriklerin önderi olan bir ailedendi. Hz. Peygamberin hicretinden sonraki dönemde İslâmiyet'in gelişmesi ile beraber bu aile artık Müslümanları yenemeyeceğini görünce takkiye yaparak İslamiyet'i seçmişlerdi. Oysa bilinir ki; bu ve benzer ailelerin amacı gelişen İslâmiyet'in değerlerine sahip olmaktı. Bunlar bu amaçla İslâmiyet'i benimsiyorlardı. Dolayısıyla İslâmiyet'in ilk temsilcileri olanları, yani gerçek Müslümanları saf dışı bırakıyorlardı. Bu müşrikler günümüze değin sürecek bir çatışmanın tohumlarını o zaman başarıyla ektiler. İşte sevgili İmam Hüseyin, böylesi bir çağda ya dedesinin, babasının ve abisinin yolunda gidecekti, yani Hak yolunu bütün zorluklarına rağmen taviz vermeden savunacaktı, ya da müşriklerin temsilcisi Yezid'e boyun eğip, biat edecekti.

İmam Hüseyin, Emevi iktidarının halkı baskı ve zulüm altında inlettiği bu dönemde Küfe kentindeki halktan bir davet aldı. Bu davette Küfeliler artık Yezid'in zulmünden bıktıklarını ve kendisini önder (Halife) olarak kabul ettiklerini belirtiyorlardı. İmam Hüseyin insanları dolayısıyla Küfelileri iyi tanıyordu. Ve giderse başına neler geleceğini biliyordu. Bütün bunlara rağmen İmam Hüseyin kendisine bağlı ailesi ve bir grupla Küfe şehrine doğru yola çıktı. İmam Hüseyin'in yola çıktığını haber alır almaz hemen planlara başlayan

Yezid, onu durdurmanın ve kendisine biat ettirmenin yollarını aradı. Yezid binlerce kişilik bir orduyla Kerbelâ çölünde İmam Hüseyin'e pusu kurdu. Ordunun komutanları, İmam Hüseyin'e Yezid'e biat ettiğini beyan etmesini istediler. İmam Hüseyin Yezid'e boyun eğmekten ve onun kanlı zulüm iktidarını tanımaktansa şehit olmayı yeğlediğini kararlılıkla Yezid'in gözlerini para hırsı bürümüş askerlerine ve korkup sözlerinin arkasında durmayan Küfelilere haykırdı. Bundan sonrası dünyanın gördüğü en haksız savaşlardan biriydi. Bir tarafta İslâmın peygamberinin torunu, diğer tarafta kanlı iktidarın temsilcileri. İmam Hüseyin'in gücü 72 kişiydi. Yezid'in askerleri ise binlerce. İmam Hüseyin ve arkadaşları şerefli bir şekilde Yezid'in askerlerine karşı direndiler.

İmam Hüseyin aldığı onlarca kılıç ve ok darbesi sonucu yaralı düştü. Yezid'in askerleri vahşete doymuyordu. Ve Yezid'in komutanlarından Şimr İmam Hüseyin'in mübarek başını keserek bir tepsi içinde Şam'daki sarayında Yezid'e sundu. Daha sonra sevgili imamın başı Şam sokaklarında gezdirildi.

İmam Hüseyin sadece yaşantısıyla değil, şahadetiyle bütün insanlığa bir mesaj vermiştir. İmam Hüseyin bir semboldür. Yiğitliğin, fedakârlığın, mazlum olmanın sembolü. İmam Hüseyin, verdiği mesajda sonu ne olursa olsun asla ama asla Yezid'e, dolayısıyla zalime ve onun zulmüne boyun eğmeyeceğini bütün dünyaya şahadetiyle kanıtlamıştır. İnsanlık var oldukça İmam Hüseyin var olacaktır.

Kerbela ne anlama geliyor?

Kerbela günümüzde Irak sınırları içinde yer alan bir bölgenin/kentin adıdır.

Kerbela'yı önemli kılan; Hz. Muhammed'in torunu, Hz. Ali'nin oğlu üçüncü İmam, İmam Hüseyin'in 680'de Emevi halifesi Muaviye oğlu Yezid'in askerleri tarafından Kerbela'da şehit edilmesidir. Bu insanlık dışı katliam tarihe "Kerbela Olayı" olarak geçmiştir.

Kerbela Olayının Aleviler için önemi nedir ve Kerbela Olayı nasıl gelişti?

Kerbela olayı aradan asırlar da geçse unutulmayacak kadar derin, anlamlı, öğreticidir.

Kerbela, iyi ile kötünün, zalim ile mazlumun, lanetli ile kutsalın, karanlık ile aydınlığın hesaplaşmasıdır. İmam Hüseyin burada kutsallığı, mazlumu, aydınlığı temsil etmektedir.

Kerbela Olayı'nın kökeni Hz. Peygamberin veda hacı'na ve yazılmayan vasiyetine kadar gider. Bilindiği gibi Hz. Muhammed peygamberliğini açıkladıktan sonra İslamiyet hızla gelişti. Bu gelişme Mekkeli müşrikleri telaşlandırdı. Onlar Hz. Muhammed'e olmadık engeller çıkardılar. Hz. Muhammed bütün bu engelleri aştı. Hz. Muhammed bütün bu müşriklerin, putperestlerin çıkardığı sorunlar ve engellerle mücadelede en büyük yardımı Hz. Ali'den görüyordu. Hz. Ali Peygamberin yanında eğitim almış, İslamiyet'i ilk kabul etmiş ve aynı zamanda Peygamberin kızı Hz. Fatma ile evlenerek Peygamberin soyunun sürdürücüsü olmuştur. Hz. Ali Kuran'da geçen ve onlarca hadiste geçen Ehlibeyt'tendir. Ehlibeyt Hz. Muhammed'in ailesi demektir. Ehlibeyt Hz. Muhammed, Hz. Ali, Hz. Fatma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'den oluşmaktadır.

Hz. Muhammed'in Medine'ye hicretinden sonra İslam dini gelişmeye devam etti. O kadar gelişti ki, Mekkeli putperestler bile Müslüman oldular. İşte bu putperestlerin içinde Mekke'nin en zengin kişilerinden biri olan Ebu Süfyan da vardı. Ebu Süfyan ve benzerleri İslam'a ve Peygambere inandıkları için Müslüman olmadılar. Onlar gelişen İslamiyet'in maddi değerlerine sahip olmak için Müslüman oluyorlardı. Hz. Muhammed bütün bunları görüyor ve ona göre de önlem alıyordu. Hz. Muhammed çok açık bir şekilde kendisinden sonra Müslümanların önderinin (Halifesinin) Hz. Ali olması

gerektiğini beyan etmiştir. Ama bütün bunlar hiçe sayıldı. Hz. Muhammed'in vefatından sonra bu eskinin putperest, müşrik bezirganları bir ara geçiş dönemi hazırladılar. Bu dönemde sırasıyla Ebubekir, Ömer ve Osman halife oldular. Daha sonraki dönemde ise Hz. Ali halife oldu. Hz. Ali'nin halifeliği daha baştan engellenmiş ve onun aşağılanması, yiğitliğinin, fedakârlığının basitleştirilmesi sağlanmıştı. Hz. Ali bütün bu oyunlara karşı doğru bildiği Hak yolundan şaşmamış, dünya malına, paraya pula tamah göstermemişti. Hz. Ali kendisine yapılan onca haksızlığa karşın sabır göstermiş, İslam toplumunun içine nifak sokulmasın diye, kan dökülmesin diye insanları doğruluğa davetini sürdürmüştür. Ama ne yazık ki, Hz. Ali'nin bütün bu çabalarına karşın dünya malına tamah gösterenler, gözünü iktidar hırsı bürümüş olanlar bunu anlamıyordu. Nitekim Ebu Süfyan oğlu Muaviye yaptığı bin bir dalavere ve haksızlıkla kendisini halife ilân ediyordu. İslamiyet'i bir iktidar aracı olarak görüyordu. Muaviye Hilafeti de babadan oğula geçecek bir kurum olarak şekillendiriyordu. Muaviye dönemindeki Emevi saltanatı salt Hilafet için değil, aynı zamanda kendi iktidarlarına hizmet edecek bütün din dışı gelenekleri, töreleri, adetleri din adına kurallaştırıyor, kurumlaştırıyordu.

Hz. Ali ve Ehlibeyt var gücüyle bütün olumsuzlukları gidermeye çalışıyor, insanları gerçeğe davete devam ediyorlardı. Ama Muaviye acımasızdı. Hz. Ali şehit ediliyor, ardından ikinci imam Hasan zehirletirilerek şehit ediliyordu. Bu arada Muaviye ölüyor, yerine oğlu Yezid geçiyordu. Yezid kendi iktidarı için İmam Hüseyin'i

tehlikeli görüyordu. Çünkü İmam Hüseyin Ehlibeyttendir. Yani Hz. Peygamberin torunu, Hz. Ali'nin oğluydu. O, doğruluğun, hakkın, adaletin, gerçeklerin yılmaz savunucusuydu.

Bu arada Emevi saraylarında din dışı ne varsa din adına meşru gösteriliyordu. Halk isyan ediyor ama Emevilerin kurduğu askeri teşkilat halka göz açtırmıyordu. İşte Küfe halkı da baskılardan bıkmıştı. Küfeliler her gün İmam Hüseyin'e davet üstüne davet gönderip, kendisini halife olarak kabul ettiklerini belirtiyorlardı. İmam Hüseyin engin öngörüsüyle Küfelilerin ihanet edebileceklerini biliyor buna karşın kendi sorunluluğunun gereğini yerine getireceğini söylüyordu. Ve İmam Hüseyin yakın aile çevresi ile Küfe'ye varmak için yola çıkıyordu. Emevi saltanatının sürdürücüsü lanetli Yezid bu durumu haber alıyor ve önüne engeller çıkarıyor, onu öldürmek için planlar kuruyordu. Yezid ve taraftarları Küfelilerden, Hz. Hüseyin taraftarlarını baskı altına aldılar. Bazılarını ise rüşvetle ve çeşitli vaatlerle İmam Hüseyin'den bağılılıklarını vazgeçirdiler. İmam Hüseyin'in ailesi yaklaşık 70 kişiden oluşuyordu. Buna karşın Yezid'in ordusu ise binlerce kişiden. Yezid'in komutanları, İmam Hüseyin'e Yezid'e biat etmesini ve böylelikle onu bırakacaklarını söylediler. İmam Hüseyin asla zalime biat etmeyeceğini, boyun eğmeyeceğini ve gerekirse bunun için şehit olacağını defalarca tekrarladı.

İmam Hüseyin dediği gibi yaptı ve Yezid'e biat etmeyerek, onurlu bir şekilde direnerek şehit düştü.

Kerbela Olayı İslam'da safları netleştirmiştir. Zalime asla biat edilmeyeceğini göstermiştir. Alevilik inancında Kerbela Olayı büyük bir öneme haizdir. Aleviler dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar, adları ne olursa olsunlar, Hz. Hüseyin'e bağlıdırlar. Onun için oruç tutarlar, yas tutarlar. Onun çektiği acıları bir nebze de olsa hissetmek için çile çekerler. Aleviler sadece yas tutarak İmam Hüseyin'i anmazlar. Aynı zamanda ondan her defasından bir şeyler öğrenirler. Dünya döndükçe Kerbela unutulmayacak.

Oruç nedir?

Oruç, insanın bedenini disiplin ve denetim altına almak, ruhsal yapısını güçlendirmek için yaptığı bir ibadettir. Oruç ibadeti belirli zamanlarda yeme, içme ve cinsellik gibi istekleri/duyguları terk ederek zihinsel/ruhsal yapıya ağırlık vermektir. Bazı inançlarda oruç tamamıyla yeme-içmeden uzak durmak şeklinde olabileceği gibi, et ve diğer hayvansal mamuller gibi belirli yiyecekleri yememek şeklinde de olabilir.

Hemen hemen bütün inançlarda oruç ibadeti vardır.

Aleviler oruç tutarlar mı?

Hemen hemen bütün inançlarda oruç ibadeti vardır. Alevi inancında da oruç ibadeti vardır ve Alevilerde oruç tutarlar

Muharrem Orucu nedir? Bu oruç neden tutulur?

Muharrem ayı Hicri takvime göre (bu takvimin bir diğer adı da Kameri/Ay takvimidir) birinci aydır ve Muharrem orucu da bu ayın ilk gününden başlar.

Muharrem orucunun tarihi Adem peygambere kadar gider. Hz. Muhammed de Muharrem orucu tutmuştur.

Muharrem orucu, insanın kendi iç benliğine yönelmesi, yanlışlarını-doğrularını, eksilerini-artılarını hesaplaması ve bütün bunların

sonucunda daha iyiye, doğruya, güzele yönelmesine davettir. Nefsini terbiyeye, Hacı Bektaş Velininde buyurduğu gibi nefsini bilmeye vesiledir oruç.

Muharrem orucu biz Aleviler için Adem peygamberden

başlayarak bütün peygamberlerin yerine getirdikleri bir ibadettir. Bunun yanı sıra başta Hz. Hüseyin olmak üzere On İki İmamların şahadetlerinden dolayı aynı zamanda bir yas'tır. Bundan dolayıdır ki Muharrem orucunun diğer bir adı da Yass-ı Matemdir.

Aleviler olarak Muharrem orucu ile Hz. Adem'den günümüze gelen bir ibadeti yerine getirirken aynı zamanda Hz. Hüseyin'in şahsında Ehlibeyte, Ehlibeytte temsilini bulan insanlık değerlerine bağlılığımızı yineliyoruz. Yezide ve yezitte sembolleşen bütün kötülöklere lanet ediyoruz.

Muharrem orucu, bütün bu özellikleriyle biz Aleviler için önemli bir ibadettir.

Muharrem Orucu nasıl tutulur?

Kurban Bayramının 1. gününden başlayarak 20 gün sayılır. 20. günün akşamı Muharrem Orucu için niyet edilir ve oruç başlar. Niyet edildikten sonra gün doğumu ile gün batımı arasındaki sürede hiç bir şey yenilmez ve içilmez. Gün batımı ile iftar açılır.

Oruc süresince (12 gün boyunca) düğün, nişan, sünnet ve benzer törenler/etkinlikler yapılmaz, kurban kesilmez, et yenilmez, Kerbela Şehitleri'nin çektikleri susuzluğu hissetmek için su içilmez (Su saf olarak içilmemektedir. Vücudun su ihtiyacı yenilen yemeklerden, çay, kahve, meşrubat, meyve suyu, ayran gibi sıvı içeceklerden karşılanır).

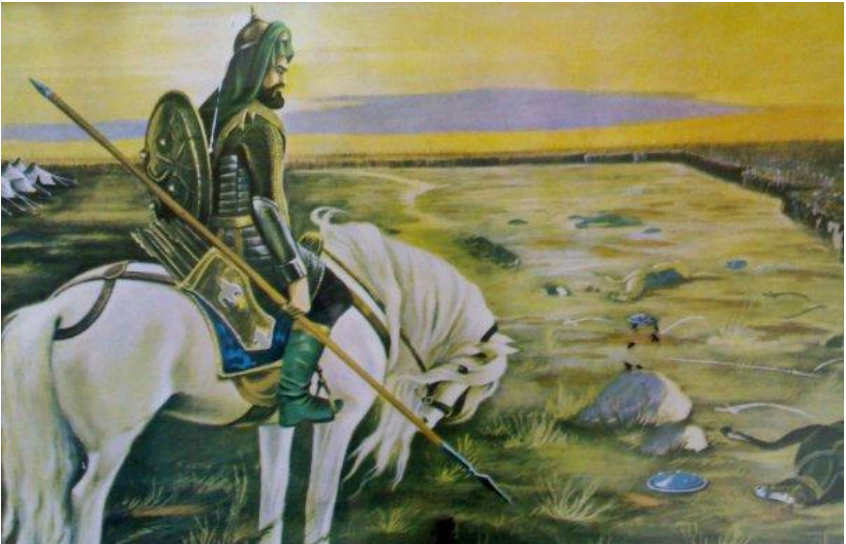
Muharrem orucunun on ikinci gününden sonra ise On iki İmamlar 'ın ve bu yolda şehit olan bütün canların anısına on iki çeşit/veya daha fazla gıdadan oluşan Aşure Çorbası pişirilerek o yılki Muharrem Orucu noktalılır.

Muharrem orucu hakkında genel bilgiler verdiniz. Bu genel bilgilerin ışığında bazı hususların daha iyi bilinmesi için biraz daha ayrıntılı bilgiler verebilir misiniz?

Her şeyden önce bizlerin inancı olan Alevilikte samimiyet esastır. Muharrem orucuna da samimiyet ilkesi çerçevesinde yaklaşmalıyız.

Orucumuzu bazı çıkar hesapları ile tutmamalıyız. Yine biçimsel bir kuralı yerine getiriyor olmak için tutmamalıyız. Bütün bunlardan öte, ne yaptığının bilincinde ve neden oruç tuttuğunun ayırdın da olarak tutmalıyız. Eğer ortada belli bir inanç, itikat, bilinç, hissediş, bağlılık yoksa tuttuğumuz oruç tam olarak amacına hizmet etmiyor demektir. Muharrem orucunda gönüllülük esastır. Kişi kendi özgür iradesi ve bilinciyle oruç tutmalıdır. Başka inanç mensuplarının yaptıkları dayatma, baskı, zorlama biz Alevilerin inancına aykırıdır.

Yukardaki satırlarda da işaret edildiği üzere Muharrem orucu Adem peygamberden başlayarak cümle peygamberlerin ve onları takip edenlerin tuttukları bir oruçtur. Bu orucun özü bu başlangıç ilkesine dayanıyor. Ancak biz Aleviler için anlam ve önemi Kerbela çölünde susuz bir şekilde, insanlığın tanık olduğu ender vahşetlerden birisine maruz kalarak şahadet şerbetini içen İmam Hüseyin'in şahadetiyle başka bir boyut alıyor ve daha da yaşamsal hale geliyor. Orucumuzu bu öz ve bu özün etrafında gelişen yol önderlerimizin (başta Oniki

İmamlar olmak üzere) yoluna ve ilkelerine bağlılığın gereği olarak, onların şahsında temsilini bulan ve insanlığı gerçeğe davet eden değerlerine, doğrularına bağlılığın gereği olarak tutmalıyız.

Bunların ışığında tekrar şunların altını çizebiliriz:

Orucumuzda samimiyet ve bu temsil olunan değerlere bağlılık esastır.

Bu çerçevede orucumuzu tutarken kesin kes sağlığınıza zarar verecek şekilde tutmamalıyız.

Hiç bir cana kıymamak maksadıyla on iki gün boyunca -oruç tatalım veya tutmayalım- kesinlikle et yememek gerekiyor.

Yaşamımızın bütününde küfür, şiddet, nefret, öfke, kıskançlık, kin ve daha benzer olumsuz duyguların ve bu duyguların davranış halini almasına izin vermemeliyiz. Muharrem orucu bu kurallara daha bir dikkat etmemiz gereken özel ve anlamlı günlerdir. Bu günlerde daha dikkatli olarak bu tür olumsuzluklar varsa yaşamımızdan, kişiliğimizden çıkarıp atmalıyız.

Oruçlarımızı açtıktan sonra yine aşırıya kaçmamamız gerekiyor.

Mümkün olduğunca, sağlığınıza ve bünyemizi de düşünerek az tüketmeliyiz.

Yine sağlığınıza dikkat ederek mümkün olduğunca sade su içmemeye özen göstermeliyiz. Bunun yerine meyve suyu, ayran, çay ve benzer içeceklerle su ihtiyacımızı giderebiliriz.

Düğün, nişan ve daha başka eğlencelerden uzak durmalıyız.

Muharrem orucu bizler için aynı zamanda bir yastır. İmam Hüseyin'in acısını yüreğinde hissedenler, Celal Abbas'ın kolundan akan kanın kendi yüreklerinde aktığını hissedenler doğal olarak eğlenemezler.

Bunların dışında temizliğe büyük önem vermeliyiz. Bizlerle aynı ortamı paylaşan farklı inançtan insanların hassasiyetlerini dikkate almalıyız. Bu noktada bir yandan inancımızı yaşarken diğer yandan bazı biçimsel kurallar yüzünden insanların bize, dolayısıyla inancımıza tepki duymalarını engellemeliyiz.

Bu samimi duygu ve düşüncelerle oruç tutan cümle canların oruçları kabul olsun.

Muharrem orucuna niyet edilirken okunan dua

Bismişah Allah, Allah

Hak Muhammed Ali aşkına

Şehitler serdarı İmam Hüseyin aşkına

Kerbela meydanında şehit düşen masumların aşkına

Oniki İmam, Ondört Masumu-u Pak, Onyeddi Kemerbest

efendilerimizin hürmetine

Hz. Fatma Ana'nın şefaatine

Hazır, gaip gerçek erenlerine himmetine niyet ettim yarın matem
orucunu tutmaya

Niyetimiz kabul ve makbul ola

Hak dergahına yazıla
Evliya kerimine, İmam Hüseyin demine Allah eyvallah
Gerçeğe Hü.

Muharrem orucu açılırken okunan dua

Bismişah Allah, Allah
Niyetlerimiz kabul, lokmalarımız makbul, muratlarımız hasıl ola
Üçlerin, Beşlerin, Yedilerin, Kırkların, Oniki İmamların, Ondört
Masum-u Pakların, Onyedî Kemerbestlerin dergahına yazıla
Kerbela şehitlerimizin, gelmiş geçmiş cümle ulularımızın, atalarımızın
ruhu revanları şad u handan ola
Allah bizleri görünür görünmez kazalardan, belalardan, afetlerden, ve
her türlü kötülüklerden koruya
Bizleri Ehlibeytin katarından, didarından ayırmaya
Cümlemize sağlık, huzur, birlik, dirlik, hayırlı kazançlar ve hayırlı
kısmetler nasip eyleye
Gerçeğe Hü.

Mersiye

Mersiye, Kerbela vakasını işleyen, Ehlibeyte ve On İki İmamlara bağlılığı, sevgiyi dile getiren bir şiir türüdür. Özellikle Muharrem Ay'ı boyunca söylenen ve Ehlibeyt taraftarlarının olduğu her coğrafyada ve her dilde söylenen ağıtlar bütünüdür mersiyeler. Mersiyelerde zalim olana, haksız olana bir öfke var. Yine mazlum olana, haklı olana bir sevgi ve sempati var. Mersiyeleri salt ağıt boyutuyla algılamak eksiklik olur. Mersiyeler bu noktada bilinç taşımasıdır. Aynı zamanda ne kadar da zaman geçmiş olursa olsun iyinin unutulmayacağını ve kötünün, zalimin her daim lanetleneceğinin göstergeleridir. Edebi açıdan, Ehlibeyte bağlı olanlar için bir edebi zenginliktir.

Bugün matem günü geldi
Ah Hüseyin Şah Hüseyin
Senin derdin bağrım deldi
Ah Hüseyin Şah Hüseyin

Kerbela'nın önü yazı
Yüreğimden çıkmaz sızı
Yezitler mi kırdı sizi
Ah Hüseyin Şah Hüseyin

Bizimle gelenler gelsin
Serini meydana koysun
Hüseyin'le şehid olsun
Ah Hüseyin Şah Hüseyin

Kerbela'nın yazıları
Şehid düştü gazileri
Fatmana'nın kuzuları
Ah Hüseyin Şah Hüseyin

Kerbela'nın önü düzdür
Geceler bana gündüzdür
Şah Kerbela'da yalnızdır
Ah Hüseyin Şah Hüseyin

Hür şehit atından düştü
Kafirler başına üştü
Müminlere matem düştü
Ah Hüseyin Şah Hüseyin

İşte geldi bahar yazlar
Yazı yazlar, güzü güzler
Fatman yolların gözler
Ah Hüseyin Şah Hüseyin

Kerbela'nın önü çağlı
Benim ciğerciğim dağlı
Hazret-i Ali'nin oğlu
Ah Hüseyin Şah Hüseyin

Atan Ali, anan Fatma
Dert üstüne dertler katma
Didarından mahrum etme
Ah Hüseyin Şah Hüseyin

Fatmana zülfünü çözer
Ağlayı ağlayı gezer
Müminlerin bağrın ezer
Ah Hüseyin Şah Hüseyin

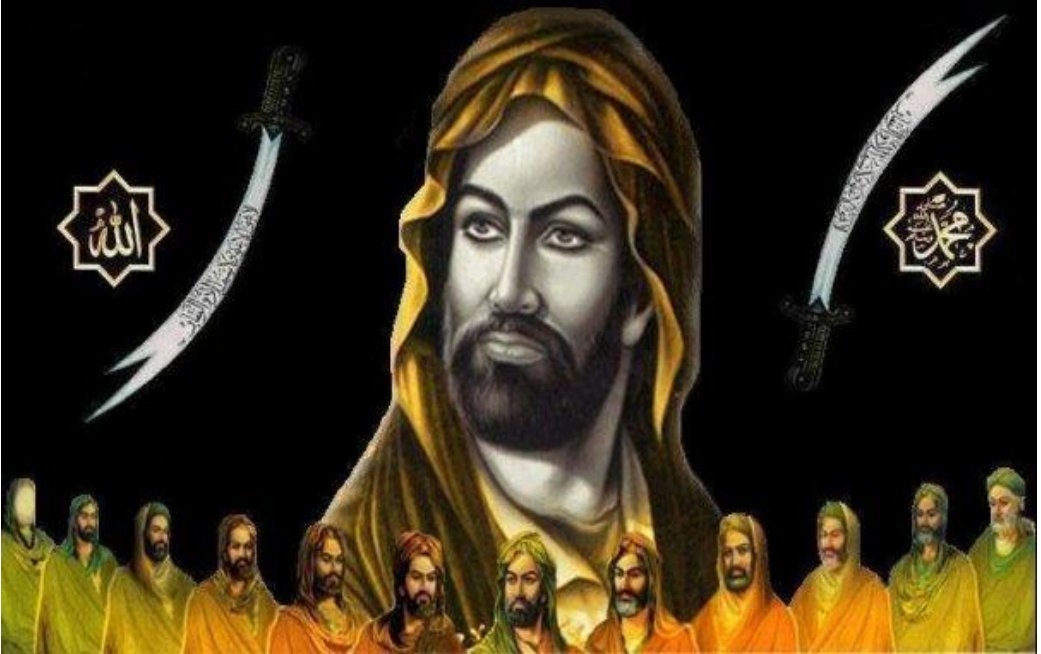
Gazel oldu bahçe bağlar
Dumanlıdır yüce dağlar
Can Hatayi yanar ağlar
Ah Hüseyin Şah Hüseyin

Aşurenin tarihi kime, kimlere dayanır? Aşure nasıl ortaya çıkmıştır? Aleviler için aşurenin anlam ve önemi nedir? Günümüzde aşure nasıl bir anlam içeriyor?

Aşure Arapça (İbranice) bir kelimedir (Orijinal telaffuzu aşuradır) ve on (10) anlamına geliyor. Başka bir deyimle Hicri takvimin ilk ayı olan Muharrem ayının onuncu günüdür.

Bazı bilgilere göre, İslamiyetten önce, başta İsrailoğulları olmak üzere bir çok halk bu günde oruç tutarlardı.

Bu günde önemli ve insanlığın kaderini etkileyen, geleceğine yön veren olaylar gerçekleşmiştir. Örneğin; Adem peygamberin tövbesinin

kabul edildiği, Halil peygamberin Nemrut'un ateşinden kurtulduğu, Hz. Musa'nın kavmini Firavun'un zulmünden kurtardığı, Yunus peygamberin balığın karnından kurtulduğu, Eyüp peygamberin dertlerine şifa bulup yaralarının iyileştiği, Hz. Yakub'un oğlu Hz. Yusuf'a kavuştuğu ve gözlerinin açıldığı, Nuh peygamberin gemisinin karayı oturduğu gündür.

Bütün bu önemli tarihsel gelişmelerin yanında aşureyi bizler için daha da anlamlı kılan; imam Hüseyin'in bu gün şehit edilmesidir.

Kerbela şehidi Hz. Hüseyin, on Muharremde şehit edilmiştir. Dolayısıyla Muharrem ayı ve bu ayda tutulan oruç ve sonrasında pişirilen aşure çorbası bizler için çok daha derin ve diğer toplumlardan farklı anlamlara sahiptir.

İmam Hüseyin'in Kerbela çölünde şehit edilmesiyle Muharrem Orucu Aleviler için aynı zamanda bir Matem Orucu da olmuştur. Bununla beraber aşure çorbasında Aleviler için anlam ve önemi diğer toplumlardan farklı olmuştur.

Hz. Hüseyin, Kerbela da şehit edilmeden önce Muharrem ayında tutulan oruçtan sonra pişirilen aşure çorbası bir şenlik havasında yapıлып paylaşılıyordu. İmam Hüseyin'in şahadetinden sonraki tarihlerden itibaren ise, aşure çorbası şenlik havasından uzak bir şekilde başta Kerbela şehitleri ve 12 imamlar olmak üzere bu yolda canlarını veren bütün şehitlerin anılarına bağlılığın bir gereği olarak pişirilip dağıtıldı. Günümüzde de bu şekilde yerine getiriliyor.

Aşure tatlısının çıkış noktası ile ilgili temel anlatım Nuh peygamberle ilgili olan anlatımdır. Nuh peygamberin gemisinin karaya oturmasından sonra gemide bulunan son yiyeceklerden bu tatlı çorba meydana gelmiştir. Aşurenin içinde en az 12 tane farklı bileşim olmalıdır. Bunlar genelde fındık, kuru incir, kuru üzüm, ceviz, nohut, fasulye ve benzer yiyeceklerdir.

Tekrar altını çizelim ki aşure çorbası, 12 günlük Muharrem Orucu bitikten sonra Kerbela ve diğer bütün şehitlerimizin ruhları için, yollarına bağlılığın, değerlerinin savunucusu olmanın bir gereği olarak yapıp paylaşılmalıdır. Birlik olarak, yolumuza bağlılığı daha yoğun yaşayarak, kardeşlik ve barış duygusuyla yapıp paylaşılmalıdır.

İmam Hüseyin'in Mücadelesi İktidar Olma Mücadelesi Değildir

Her yıl dünyanın farklı coğrafyalarında milyonlarca insan Muharrem ayında İmam Hüseyin'i ve Kerbela`da şehit olan dostlarını anar.

Aradan asırlar geçmiş olmasına karşın halen önemiyatından bir değer kaybetmeyen İmam Hüseyin'in Kerbela çölünde şehit edilmesi bir çok sosyoloğun, etnoloğun, antropoloğun ilgi alanı olmaya devam ediyor. Cevabı verilmek istenilen ana soru şudur: "Nasıl oluyor da 1300 yıl

önce yaşanmış bir olayın etkileri günümüzde de varlığını sürdürüyor?"

Kerbela olayını ve etkilerini bütün yakıcılığıyla yaşayan inanç toplumunun ferdi olarak bu ana soruya ve diğer yan sorulara verilmiş cevabı şöyle özetleyebiliriz: "Kerbela olayı insanın aşkın(yüce) hali ile bataklık

halinin ayrıştırılma olayıdır.” Böyle olunca da İmam Hüseyin'in şahsında temsilini bulan değerleri savunanlarla Yezidin şahsında temsilini bulanlar arasındaki mücadele sürgit devam etmiştir ve dünya döndükçe de devam edecektir. Ta ki Yezidin temsil ettiği düşünce ve yaşam sistemi yok olana dek.

Kerbela olayı tarihte olmuş milyonlarca olaydan biri değil. Eger öyle olsaydı etkileri günümüze kadar devam etmezdi. Kerbela olayını yaşamsal ve güncel kılan özünde taşıdığı iyi ile kötünün savaşı ve iyi olanın kaybetmesidir. Tabi ki burada neye göre “iyi” ve “kötü” tanımı yapıldığı sorulabilir.

İmam Hüseyin; doğruluğu, dürüstlüğü, mazlumluluğu, fedakarlığı, haklılığı, adaleti, dostluğu, bağlılığı, hakkaniyeti... temsil ediyor. Yezid ise; gücü, iktidarı, zalimliği, saltanatı, yıkıcılığı, namertliği, haksızlığı, sömürüyü... temsil ediyor.

Bazıları halen neden Kerbela olayının güncel olduğunu anlayamıyor. Hala güncel. Ve haksızlık, yolsuzluk, yobazlık, yozluk, yoksulluk, maddeye-güce tapma, savaşlar oldukça, sömürü, adaletsizlik, eşitsizlik oldukça da güncel kalacaktır.

İmam Hüseyin elbette çok önemli bir inanç önderidir. Ancak hemen belirtelim ki, İmam Hüseyin'in yaşamı ve insan üstü mücadelesi yaşamın bütün alanlarına nüfus eder boyuttadır.

Günümüz dünyasında yığınla insan farklı inançtan olmalarına rağmen İmam Hüseyin'in önünde saygıyla eğiliyorlar. İletişim geliştikçe,

toplumlar arası ilişkiler yoğunlaştıkça İmam Hüseyin'e olan ilgi misliyle artacaktır. Bu ilgi, sevgi, bağlılık, hayranlık sadece inançsal bir bağlılık değildir. Şüphesiz İmam Hüseyin'in inançsal boyutu çok çok önemli ve büyüktür. Ancak İmam Hüseyin komple bir insandır. Komple insandan kastımız insani olanın en önemli temsilcilerinden biri olmasıdır. Evrenseldir. İmam Hüseyin'in mücadelesine sevgi, saygı, bağlılık, hayranlık salt onun inancında olanlarda değil, inançlı inançsız bütün toplum kesimlerinden gelmektedir. Çünkü, insanlar ideallerinin, kendi doğrularının, adaletin, hakkaniyetin, gerçek inancın... temsilini İmam Hüseyin de buluyorlar.

İmam Hüseyin ve yarenlerinin şehadetiyle sonuçlanan Kerbela olayının “Araplar arası bir kabile savaşı” olarak görenler yanılıyorlar. Yine İmam Hüseyin'in “iktidar Mücadelesi” sonucu Kerbela da şehit olduğunu iddia edenlerde yanılıyorlar. Dikkat edilirse şehadetinden sonrada ve günümüzde de İmam Hüseyin'i ve Kerbela şehitlerini en çok sahiplenen toplumlar Araplardan çok Arap olmayan Türk, Pers, Kürt toplumlarıdır. Yine İmam Hüseyin sonuçları belli olan bir savaşa iktidar hırsı için girmemiştir. Eger İmamın bütün emeli iktidar olsaydı 72 kişi ile binlerce kişilik orduya karşı savaşa girmez daha farklı metotlar uygulardı.

İmam Hüseyin'in mücadelesi için “kabileler arası çatışma” ve ya “iktidar içindi” gibi yakıştırmalarda bulunmak gerçeğe gözünü kapatmaktır.

Kerbela çölünde insani olanla insani olmayanın mücadelesini verdi saygıdeğer İmam. Biçimde kaybetse de özde mücadeleyi kazanmıştır. Eger İmam Hüseyin Yezit'e biat etseydi ve bunun sonucunda Yezit tarafından hediyelere boğulup iltifatlar görseydi, o vakit İmam Hüseyin kaybederdi. Ancak İmam Hüseyin, “Yezit'e biat etmektense onurluca şehit olurum” diyerek biçimde bir kaybedişin ama özde bir kazanımın sahibi olmuştur. Bu kazanım İmam Hüseyin ve yoldaşlarının şahsında bütün haksızlığa, zalimliğe, sömürüye, talana, yobazlığa... uğrayanların kazanımıdır. Bunun için diyoruz ki; kaybeden Yezit ve cümle zalimler, kazananlarsa Hüseyin ve cümle mazlumlardır.

İmam Hüseyin İçin Ağlamak

Alevi inanç gerçekliğini, toplumsal yapıyı, Aleviliğin oluşum tarihini bilmeyenler; Alevilere ve Aleviliğe çok çok uzak oldukları halde bu inanç ve toplum hakkında ahkam kesiyorlar. Gerçeklerle bağı zayıf, önyargılarla dolu bu ahkamlarını bazı zamanlar hoş olmayan bir üslupla, hatta aşağılayıcı bir tarzda, inanç değerlerimizi küçümseyici bir şekilde yansıtıyorlar. Adeta toplumumuz ve inancımızla alay edercesine, toplumumuzun örgütlülük konusundaki zayıflığından yararlanarak bunu yapıyorlar. Bununla amaçladıkları; inançsal birliğimizi yok etmek, edemedikleri takdirde zayıflatmak ve böylece toplumumuzun bir inanç boşluğu yaşamasını sağlamak. Böylece inanç bağları ve inanç değerleri zayıflamış olan Alevileri kendi yapılarına hizmet edecek şekilde eklemlemek istiyorlar.

Bazı durumlarda ve bazı kişiler için niyet farklı olsa da sonuçta bu tür söylemlerin özü ve özeti budur.

Yukarıdaki açıklamaya iyi bir örnek olması açısından, Alevi toplumunun İmam Hüseyin'e olan bağlılığını ve bu bağlılığın aşağılayıcı ve küçümseyici bir şekilde eleştirilmesini ele alabiliriz. Aslında bunlar eleştiriden ziyade, ukala, yukarıdan bakıcı, çok bilmiş

ve adeta Alevi toplumunu aptal yerine koymaya çalışan ve hiçte dostane olmayan yaklaşımlardır.

Biz Aleviler İmam Hüseyin'e, İmam Hüseyin'in şahsında temsilini bulan değerlere bağlıyız. Bizler için İmam Hüseyin kutsaldır. O, Ehlibeyttendir. Ehlibeyt ise Adem peygamberle başlayan insanın gerçek anlamda insan olmasının davasını savunanların ulaştığı zirve noktadır. Aynı zamanda üçüncü imam olan İmam Hüseyin bu insanlık davasının savunulmasını ne pahasına olursa olsun yerine getirmiş ve bu uğurda insanlık tarihinin görmüş olduğu ender vahşetlerden birisine maruz kalmıştır. Bu vahşette ailesinden çok kişiyle beraber, ilkelerinden zerre kadar taviz vermeden, doğrularına ve temsil ettiği nurlu Ehlibeyt yoluna bağlı kalarak şehit olmuştur.

İşte bütün bu ve daha başka nedenlerden dolayı biz Aleviler için, Kerbela çölünde şehit edilen İmam Hüseyin'in anlam ve önemi dışarıdan bakanlarca anlaşılmayacak kadar derin ve içseldir.

Bu derinlik ve içsellik cemlerimizde ve bizler için yass-ı matem olan ve oruç tuttuğumuz Muharrem ayında daha gözle görülür olur.

Cemlerimizde ve Muharrem orucunda diğer yol önderlerimiz ile beraber İmam Hüseyin'i de anarız. Bu anmamızda mersiyele söyler, dışarıdan bakanların hiç bir zaman his edemeyecekleri bir samimiyetle gözyaşı dökeriz.

Bu mersiyelelerimizin sembol şahsiyeti İmam Hüseyindir. Gözyaşlarımız onun şahsında cümle mazlum ve haklıların, Hak

yolunu savunup sahiplenilenlerin çektiği acılar, yaşadıkları zulümler için akar. Bu akıtılan gözyaşlarında riya yoktur. Yapmacıklık, yüzeysellik, çıkarıcılık, beklenti yoktur. Samimiyetle, içtenlikle,

yalnızca yaşayanların bilebildikleri daha başka güçlü duygu ve düşüncelerle akar gözyaşlarımız.

Bu toplumu ve inancı yüzeysel, dogmatik, ukala, önyargılarla dolu bir şekilde değerlendirenler bu gözyaşlarına anlam veremedikleri için, kendilerinde böyle bir inanç ve bağlılık olmadığı için akılları sıra Alevilere sözüm ona akıl vermeye, doğru yolu göstermeye çalışıyorlar! Şöyle diyorlar bu sivri zekalılar: “Ey Aleviler, siz neden

ağlıyorsunuz? Neden 1400 yıl önce ölmüş bir Arabin ardından hala gözyaşı döküyorsunuz? Ağlamak yerine başka şeyler yapın, dövünmeyin”.

Bu ve benzer sözlerle güya Alevilere akıl vermeye çalışıyorlar. Kendilerince Alevilerin sapmış oldukları “yanlış yoldan” çekip kendi doğru (!?) yollarına çekmek istiyorlar.

Ancak çok sağ olsunlar da, biz yolumuzdan çok çok memnunuz. Herkesin yolu kendisine. Onlar kendi doğru bildikleri yoldan gitsinler biz de kendi yolumuzdan gidelim.

Kendi yolumuzdan gitmeye devam ediyoruz. Giderken de bu çok bilmişlere neden İmam Hüseyin'e gözyaşı döktüğümüzü anlatalım ve öylece yolumuza devam edelim.

Biz Aleviler İmam Hüseyin için mersiyeler söyleyip gözyaşı döküyoruz. Her ne kadar bunu içselleştirip benimsememiş olanlar için anlaşılması zor olsa da biz yinede anlatmaya çalışalım.

İmam Hüseyin'e gözyaşı dökmemizin birden fazla nedeni var.

Bunlardan bazıları şunlardır: İmam Hüseyin, çok acımasız bir şekilde katledilmiştir. Ailesine ve soyuna çok büyük zulümler yapılmıştır.

Bütün bu haksızlıkların nedeni insanlığın Ehlibeytin nurundan, Ehlibeytin verdiği doğru mesajdan mahrum kalmasını sağlamak, iktidar hırsı, sömürü, bencillik ve daha başka olumsuzluklardır. İmam Hüseyin mertliğin, hakkaniyetin, dürüstlüğün, Hak yolunun savunucusu, sadece kendisine gönül verenlerin değil, adeta insanlık için iyi erdemlerin temsilcisi ve sembolüdür. Buna karşı Yezit ise her türlü haksızlığın, zalimliğin, kötülüğün temsilcisidir. İmam Hüseyin'e dökülen yaşlar, İmam Hüseyin'in şahsında cümle iyilikleri, hakkaniyeti, güzellikleri sahiplenip içselleştirmenin, yüceltmenin

sembolüdür. Ve yine cümle yanlışları, haksızlıkları, zulümleri lanetlemenin, mahkum ve reddetmenin sembolüdür.

“Aleviler ağlamaktan başka bir şey yapmıyor” diyenler fena halde yanılıyorlar. İmam Hüseyin için gözyaşı dökmek, iyiliği ve iyilerden olma isteminin en somut hali değil midir? Yezidin şahsında kötülüğü reddetmek ve iyiliği İmam Hüseyin'in şahsında sahiplenip yüceltmek, gerçek anlamda güzel insan olma özleminin ifadesi değil midir?

İmam Hüseyin için dökülen gözyaşlarının en önemli nedenlerinden birisi budur. İyileri ve iyiliği yüceltmek, kötü ve kötülüğü reddetmek.

İyilerden, haktan ve haklıdan yana olmak. Kötülöklere, haksızlıklara karşı olmak. Gözyaşları bunların somut ifadesidir. Gözyaşlarıyla iyilere ağlayanlar, kötöleri lanetleyenler şüphe yok ki yaşamlarında elbette bu ilkelere daha çok dikkat edeceklerdir. Bu küçömsenecek bir davranış mıdır?

Bunların dışında gözyaşlarımız İmam Hüseyin için akarken bir noktada kendimiz içinde akıyor. Çünkü her birimizin hayatında yığınla gözyaşı dökecek kadar çelişkisi var. Bu çelişkiler gözyaşlarıyla bir yerde dışa vuruyor ve ruhumuzu arıtıp temizletiyor. Bu meyanda cemlerimiz bir bütün halinde her defasında bizleri daha da güçlü kılan ritöellerdir.

Bazen gözyaşlarımız seller gibi akacak, bazen içten içe akacak ancak her halükarda İmam Hüseyin'e ve Ehlibeyte ve onların şahsında temsilini bulan değörlere bağılılığımızı ifade etmeye devam edeceğiz. Bu hususta ahkam kesenlere söyleyeceklerimiz bunlardır.

İmam Hüseyin Gönüllerin Sultanıdır

Bir çok kere belirtildiği gibi Hz. Hüseyin, tıpkı dedesi, babası, annesi, abisi gibi komple, dört dörtlük bir insandır. Elbette İmam Hüseyin peygamber değildir. Ancak İmam Hüseyin, yaşamın bütün anlamına sahiptir. Yani güneşten tatalım yıldızlara kadar, dağlardan tatalım nehirlerle, çöllere kadar; insan ilişkilerine, insanın maddi-manevi

yapısına kadar her şeye hakim ve vakıftı. Söylediği her söz, attığı her adım belli bir bilincin, hesabın, asaletin, geleceğin, ideal insanın protipine göreydi. Aynı asalet, yiğitlik, bilinç ve ideal insan olma Hz. Ali içinde geçerlidir. Zaten İmam Hüseyin bütün bu zincirin halkası gibi tamamlayıcıdır. Hz.

Peygamberden ve Hz. Ali'de vücut bulan değerlerin temsilcisiydi. Bazıları İmam Hüseyin'in bütünlüğünü göremiyorlar. Hz. Hüseyin'i sadece Kerbela da ki şehadetiyle biliyorlar. Bu eksik bir yaklaşımdır. Kerbela hadisesi İmam Hüseyin'in yaşamındaki doruk noktasıdır. Ancak Kerbeladan öncesi de var. Bu öncesinden de İmam Hüseyin'in yaşamı yine en ideal olanıdır.

Günümüzde dahi İmam Hüseyin'e bunca ilgi, bağlılık, sevgi, saygı varsa bu sadece İmam Hüseyin'in Kerbela da şehit edilmesiyle açıklanamaz. İmam Hüseyin, Kerbela öncesi ve Kerbela olayı sırasındaki tutarlılığıyla bir bütündür. Tutarlılık, çok kimsenin yaşamında anlamı olmayan bir kavramdır, fakat Hz. Ali ve Hz. Hüseyin gibi yüce şahsiyetlerin yaşamı bu kavram üzerine şekillenmiştir. Bu yüce şahsiyetler sözle-davranışı, teori ile pratiği bütünleştiren şahsiyetlerdir. Bu konuda Kerbela şehidi İmam Hüseyin'in bütün insanlığa hitap eden şu sözleri iyi birer kanıttır. Şöyle sesleniyor İmam Hüseyin insanlığa:

“Şereflice ölmek, şerefsizce, onursuzca yaşamaktan iyidir.” Yine saygıdeğer İmam dünya malına tapan, yaşamını maddi çıkar üstüne kuranları zavallı ve ahmak olarak görüyor. Bu tür kişileri köle olarak nitelendiriyor ve gerçek manada özgürlüğün yolunu gösteriyor. Şöyle diyor sevgili Hz. Hüseyin maddiyatı her Şeyin üstünde tutan ve yaşamın güzelliğini idrak edemeyenler için:**“Günesin üzerine doğduğu her şey tüm dünya ve onda bulunanlar, ondaki deniz ve kara, dağ ve çöl, Allah'ı dost edinen ve ilahi yüceliği idrak eden,**

Allah'ın hakkını tanıyan marifet ehli olan birinin yanında bir gölge gibidir. Dünyaya ve ondakilere değer vermeyen bir özgür insan yok mudur?” Gerçekten var mı böyle özgür insanlar? Ya da insanların çoğunluğu maddenin, geçici heveslerin, iktidarın, hırsın, gücün... köleleri değiller mi? Herkes o mutlak sonla (ölümle) karşılaşacağını bildiği halde neden kölelikte ısrar ediyor bazılarımız? Oysaki ömür çok kısadır. 70-80 yılın uzunluğu nedir ki? Bir nefes almak kadar kısa değil mi 70-80 yıl? Ne acıdır ki insanlar kendilerini kandırıp duruyorlar. Burada elbette her şeyden el etek çekelim manası çıkmasın. Nitekim İmam Hüseyinde böyle bir yaşamın sahibi olmamıştır. Ancak ısrarla vurgulanması gereken, maddiyat için diğer bir çok güzelliğin feda edilmemesi gerektiğidir. Madde olsun. Ama madde insan yaşamını kolaylaştıran olsun. Eğer madde köle ediyorsa insanı bu karşı olunması gerekendir. İnsan maddenin emrinde değil, madde insanın emrinde olmalıdır. Madde amaç değil, araç olmalıdır. Yazık ki insanlar maddeyi amaç haline getirmişler. Yanlış olan budur. Saygıdeğer İmamın sözleri böylesi insanlar içindir. Hz. Hüseyin sözlerine şöyle devam ediyor: “...**Kendinizi satmayınız. Hür, özgür insanlar olunuz, kendini satan satıcılardan olmayınız**”. İmam Hüseyin 'kendinizi satmayınız' diyor. Yazık ki insanlar öyle tamahkar ve madde perestler ki bedenleri ile birlikte ruhlarını da satıyorlar. Değer yargıları, sevgileri, dostları, aşkları... kısacası her şeylerini maddi hesaplar belirliyor. Daha doğrusu maddi kazanç hesaplarının sonucu bütün bunlar oluşuyor. Oysaki değerler, ahlak, dostluk, paylaşım... maddi hesaplar sonucu şekillenemez. Şekilleniyorsa bu

artık başka bir şeydir. Dostluk sahtekarlıktır, riyadır, ahlak ahlaksızlıktır, hainliktir, değerler anlamsızdır... Böylesi insanların yönlendirdiği bir toplulukta İmam Hüseyin'in göklere ulaşan ama duymak, bilmek, görmek istemeyen insanlara ulaşmayan gür sesi yankılanmaya devam edecektir. Ta ki insanlar duyana, bilene, görene kadar

“Şerefli, onurlu, anlamlı bir şekilde yaşayın, maddenin kölesi olmayın.”

Yiğit Olmak Hüseyin Olmaktır

İnsanın kendi varlığını bütünüyle ortaya koyması ve idealleri için şehadete gitmesi elbette ki çok değerlidir. İnandığı davaya hayatını adanması saygın bir davranıştır.

Eğer kişi kendisinden geçip bir bütün halinde insanlığın selameti için şehitlikte dahil çaba harcıyorsa şüphesiz bu insan büyük bir ruha sahiptir. O kişi sıradanlığı çoktan aşmış, yaşamın bir üst boyutuna varmıştır. Artık onun yaşam anlayışı, olayları-olguları sorgulayışı/analizi çok çok farklıdır.

Büyük ruh sahibi sıradan insanların göremediklerini görür. Sıradan insan bir an sonra neler olabileceğini kestiremezken büyük ruh sahipleri insanlığın geleceğini okurlar. Eğer günümüzde kısımda olsa insanlık için refah söz konusuysa bu tarih boyunca insanlık için mücadele veren ve insanlığın daha özgür, güzel, anlamlı, saygın... bir

yaşam yaşaması için kendi kısa yaşamlarını feda eden sayısız kahramanların sayesinde. Burada bu sayısız kahramanları anarken ve mücadeleleri önünde saygıyla eğilirken inancı, dili, rengi, sınıfı ne olursa olsun hepsini sahipleniyoruz. Tabi ki yine klasik muhalefet anlayışı hemen soracak: “Kimdir bu kahramanlar ve ne yapmışlardır?” ve devam edecekler: “Bu kahramanlar neye göre, hangi kıstasa göre kahramandır?” Elbette bütün insanlığın dil, din, renk, ırk, sınıf ayrımı yapmaksızın ortak kahramanları tespit ettiği yok. Bir topluma göre kahraman olan birisi başka topluma göre en büyük zulüm edicidir. Bu doğrudur, ancak insanlık çok yavaş da olsa insanlığın ortak değerleri ve insanlığın geleceği için bazı normlar oluşturuyor. Bu oluşan normlar çerçevesinde zamanla bütün insanlığın ortak kahramanları netleşecektir.

Bizim anlayışımız ve inancımıza göre İmam Hüseyin, bütün insanlığın ortak kahramanıdır. Kahramanlıktan ziyade yol göstericisi, ışığı, ideal insanıdır. İmam Hüseyin, salt bir toplumun, grubun, kavmin, devletin, ulusun, halkın... değil, bir bütün olarak insanlığın ışığı, yol göstericisidir. Dini, dili, rengi kavmi, ulusu, sınıfı ne olursa olsun bütün insanlığın ideal insanıdır. İmam Hüseyin'in şehadetle son bulan yaşamı adeta bir okuldur. Hüseyin'in sözü, Hüseyin'in eylemi, Hüseyin'in olayı, ruhu kısacası her şeyi yiğitliktir, derstir, heyecandır, güç kaynağıdır, tahriktir... Bu manada zaman ve mekanın önemi yoktur. İmam Hüseyin, bütün insanlığın ortak kahramanıdır.

İmam Hüseyin Güzelliktir

**Muhammed Ali'nin çeşmi çerağı
Erenler bağının gülşeni bağı
Ciğerler paresi gönül durağı
Gözlerimin nuru İmâm Hüseyin**

Ehlibeyti, Ehlibeytin nadide çiçeği Hüseyin'i sevmek, onu anmak, ona ağlamak, onun için yas tutmak; öyle dışarıdan bakılınca kolay anlaşılacak bir olay değildir.

Tarihsel olduğu kadar güncel, güncel olduğu kadarda geleceğe de yansıtacak olan bir gerçekliktir Ehlibeyt ve İmam Hüseyin.

Bu satırlar Muharrem orucunun ilk gününde yazılıyor. Mevsim kış olduğundan ve bu satırları yazan soğuk bir şehirde yaşadığından ısı eksi 10 derecede. Hava bu denli soğukken bu satırları yazan ve bu satırların yazarı gibi daha niceleri hala Kerbela çölünün o dayanılmaz yakıcılığını yüreklerinin en derin yerinde hissediyorlar. Hissetmekten öte yaşıyorlar.

Dedik ya, dışarıdan bakılınca öyle kolay anlaşılacak bir durum değil. Bu durumu anlamak için empati yapmaktan daha fazlasını yapmak gerekiyor. Belki o da yetmeyecek bunu anlamaya. Belki genlere işlemiştir, kalıtsal hale gelmiştir Ehlibeyt sevgisi.

Sonuçta Ehlibeyte olan aşk, bağlılık devam ediyor. Belki şekilsel olarak, zamanın getirmiş olduğu bir takım biçimsel değişimler

olmuştur. Ancak öz ayındır. Bundan asırlar önce nasıl bir bağıllık yaşanmışsa günümüzde de yaşanmaya devam ediyor.

İnsanlık var oldukça da İmam Hüseyin'e, Ehlibeyte olan bağıllık, aşk devam edecektir. Bundan eminim.

Neden bu kadar eminim bundan? Çünkü insanlık her zaman güzelliği arayacak, güzelliğe ulaşmaya çalışacak, güzelliği yaşamak isteyecektir. Güzelliklerin hakim olduğu bir yaşam mutluluk dolu bir yaşamdır.

İmam Hüseyin güzelliiktir. Kelime anlamı ile Hüseyin demek güzellik demektir. Güzel olanın arayışında olan insanlığın yolu -bir noktada kaçınılmaz olarak- İmam Hüseyin'e çıkacaktır. İmam Hüseyin'in şahsında temsil olunan değerlere çıkacaktır.

İmam Hüseyin güzelliiktir. Güzel olan, iyi olan ne varsa onda temsilini bulmaktadır.

İmam Hüseyin'in güzelliği öyle zamanla, mekanla sınırlı göreceli bir güzellik değildir. İnsanın olduğu her yerde ve her çağda geçerliliğini koruyan daimi bir güzelliiktir.

İmam Hüseyin Ehlibeyttendir. Ehlibeyt ise Hakkın nurunun yansımından başka bir şey değildir. Hakkın nurunun güzelliğinden ala bir güzellik düşünebilir mi?

Soğuk bir kış akşamında yüreği Kerbala çölünün ateşiyle yanan cümle yol süren canlara aşk ile.

Hız. Zeynep kimdir, ne zaman nerede doğmuştur? Kerbela da ve Kerbela sonrası nasıl bir tutum almıştır? Zeynep adı neyin sembolüdür ve ad Aleviler için ne anlama geliyor? Günümüzde ve gelecekte kadınlar Hız. Zeynep'i neden örnek almalılar?

Zeynep adı Alevi toplumunda yiğitliğin adı olarak bilinir. Bu yiğitlik kültürünün oluşumunu Hız. Zeynep gerçekleştirmiştir. Aslında Zeynep adı salt yiğitlik için değil, aynı zamanda doğruluğun, mertliğin, zalimin zulmüne direnmenin, hakkaniyetin, fedakârlığın... da adıdır. İşte Zeynep isminde sembolleşen bu değerlerin yaratıcısı Hız. Zeynep'tir.

Hız. Zeynep, Hız. Ali'nin ve Hız. Fatma'nın kızıdır. Hız. Zeynep, dedesi Hız. Peygamberin, abileri İmam Hasan ve Hüseyin'in yolundan gitmiştir.

Her şey açık değil mi?

Eğer bir insanın dedesi Hız. Muhammed ise, babası Hız. Ali ise, annesi Hız. Fatma ise, abileri İmam Hasan ve Hüseyin ise; o kişinin nasıl önder bir şahsiyet olduğu yeteri kadar açık değil mi? Böylesi nurlu bir ortamda dünyaya gözlerini açan bir şahsiyetin önderliğini anlatmaya gerek var mı? Zaten önderlik sınavını en muazzam şekilde Kerbelâ'da, Yezit lânetlisinin saraylarında alını açık, başı dik olarak vermiştir. Tarihin en mühim döneminde hakkaniyeti savunmuş ve savunmasıyla zalimlerin, hainlerin, korkakların, haksızların... önünde boyun eğmeyeceğini kanıtlamıştır. İşte Zeynep böylesi bir kişidir. Asla ideallerinden ve doğrularından taviz vermemenin adıdır. İdeallerini her koşulda savunmanın adıdır.

Hız. Zeynep, Hız. Ali ve evlatlarına yapılan bütün haksızlıklardan payını fazlasıyla almıştır. Ehlibeyt'e düşmanlığın had safhada olduğu bir zamanda yaşamış ve saldırılara cevap olmaya çalışmıştır.

Hız. Zeynep'in yaşamını kısa bir anlatımla anlatmak mümkün değil. Yine Hız. Zeynep'i anlatırken bazı kronolojik bilgiler ve verilerde sınırlı kalmak, Hız. Zeynep gibi büyük bir öncüye haksızlık olur.

KERBELÂ VE ZEYNEP

Kerbela... İnsanlık tarihinin gördüğü en büyük trajedi. Kerbelâ'da sadece trajedi yoktu. Orada aynı zamanda İmam Hüseyin'in bütün insanlığa asırlarca yol gösterecek mesajı da vardı.

Hız. Zeynep'te Kerbelâ'da başına neler geleceğini bile bile İmam Hüseyin ile beraber gitmiştir. Kocasının bütün telkinlerine rağmen Hüseyin'i yalnız bırakmamış ve çocuklarıyla beraber İmam Hüseyin'e yoldaşlık etmiştir. Bu manada doğruları savunmak adına kocasının telkinlerini

reddetmiştir. O günün şartlarında bir kadının kocasını dinlememesi ender görülen bir olaydır. Hz. Zeynep burada da önderliğini kanıtlamış ve iradesini ortaya koymuştur. Doğru bildiği yolda sonuna kadar gitmiştir.

Hz. Zeynep'in günümüze kadar süren önderlik anlayışını iyi anlamak gerekiyor. Hz. Zeynep koca iktidarını reddetmiştir. Bu, öylesine verilmiş bir karar değildir. Aksine iyice düşünülmüş, ölçülüp biçilmiş bir karardır. İdealleri uğruna her türlü bedeli vermenin gereğidir. Nitekim Hz. Zeynep Kerbelâ'da İmam Hüseyinle beraber öz evlatlarını da şehit vermiştir. Kendisine olmadık hakaretlerde bulunulmuştur. Hz. Zeynep ise bütün bu zalimliklere karşın başını dik tutmuş ve doğrularını en mükemmel şekilde zalimlere karşı dile getirmiştir. Hz. Zeynep, böylece Ehlibeyt davasının sahipsiz olmadığını göstererek, önderlik gücünü ortaya koymuştur. Bu değerli kadın önderden öğrenecek yığınla ders var. Ne mutlu Zeynep gibi yaşayanlara, yaşamak isteyenlere.

12 İmamlar kimlerdir? Aleviler için ne anlama geliyorlar?

Aleviler olarak Hz. Muhammed'in hakka yürümesinden sonra Müslümanlara önderlik etmesi gereken kişilerin Ehlibeyt soyundan olmaları gerektiğine inanıyoruz. Kuran-ı Kerim'in Azhap Suresi 33. Ayeti buna delildir. Bu Ayet şöyle: "Ey Ehlibeyt Allah sizden her türlü pislği, suçu gidermek ve sizi tertemiz bir hale getirmek diler." Bu Ayetin anlamı, Ehlibeytin doğuştan arı olduğu bu anlamda da imamlığın Ehlibeytin soyundan gelen kişilerin hakkı olduğudur. Bilindiğı gibi Ehlibeyt, Peygamberin ailesidir, soyudur. Peygamberin soyu da, yani Ehlibeyt Hz. Ali kanalıyla devam etmektedir. Dolayısıyla önderlik (halifelik) Hz. Ali ve çocuklarının hakkıydı. Ama maalesef bırakın Ehlibeytin imamlığını, ortada müthiş bir Ehlibeyt düşmanlığı vardı. Bu düşmanlık aslında biçimde Ehlibeyteydi. Bu

düşmanlığın asıl hedefi İslamdı. Çünkü bu düşmanlığı geliştirenler Cahilliye döneminin azılı putperestleriydiler. Bu düşmanlığın sonuçları günümüze kadar da devam etmektedir. Bu düşmanlık öyle bir hal aldı ki, başta Hz. Ali olmak üzere bütün soyu büyük zulümler gördü. Ve on ikinci İmam Mehdi'nin

dışında diğerleri genellikle zehirlenerek şehit edildiler. Hiç biri vadesiyle hakka yürümemiştir.

On iki İmamların Alevilikte çok büyük bir anlamı vardır ve Aleviler olarak ibadetlerimizde her zaman on iki İmamlara bağlılığımızı dile getiririz. Kısaca belirtmek gerekirse; on iki İmamlar –bir bütün olarak- Aleviliğin temel yapı taşlarındadır.

On iki İmamların isimleri:

1. Hz.Ali
2. İmam Hasan
3. İmam Hüseyin
4. Zeynel Abidin
5. Muhammed Bakır
6. Cafer Sadık
7. Musai Kazım
8. Ali Rıza
9. Muhammed Taki
10. Ali Naki
11. Hasan Askeri
12. Muhammed Mehdi

İmam Hasan'ın hayatı hakkında biraz bilgi verebilirmisiniz?

İkinci imam olan İmam Hasan, 624 yılında Medine’de doğdu. İmam Hasan’ı ve İmam Hüseyin’i Hz. Peygamber çok severdi. Onlar için bir çok hadis söylemiştir. Ne acıdır ki, Hz. Peygamberin bu sevgili torunlarının başlarına gelmedik kalmadı. Hz. Muhammed’e içten içe duyulan öfke onun hakka yürümesinden sonra onun Ehlibeytine yöneldi. İmam Hasan da bu münafıkların, eskinin putperest bezirganlarının düşmanlığını kazandı. Bu düşmanlığın sonunda da eşi Cude eliyle trajik bir şekilde şehit edildi (670 yılında).

İmam Hasan’ı şehadete götüren süreç daha Hz. Peygamber hayattayken başlamıştı. Bilindiği üzere İslamiyet, Hz. Muhammed’in ve Hz. Ali’nin soylu mücadeleleri sonucu kendisini topluma kabûl ettirmişti. Hz. Peygamberin adaleti, doğruyu temsil etmesi, Hak kelimini, gerçeği dile getirmesi ile bir çok boş inanç yıkılıyordu. Putperestlerin çoğuda çıkarları gereği Müslüman oluyorlardı. Ama bunların Müslümanlıkları sözde idi. Kalplerinde eski putperestlikleri devam ediyordu. Hz. Peygamber bunun bilincindeydi. Bunların sonunda doğruyu göreceklerine inanıyordu. Ama bu putperestler doğruyu görmek şurada kalsın, Hz. Peygamberin vefatından sonra kendi eski cahiliye döneminde kalma gereklerini dayatıyorlardı. Bunu İslamiyet adına dayatıyorlardı. Başta Hz. Ali olmak üzere Ehlibeyt ve çevresi bunları görüyor ve bu olumsuzluklara karşı mücadele ediyorlardı. Bu putperestlerin gözü öylesine kararmıştı ki; Ehlibeyt’e yapılan onca haksızlık ve zulüm yetmemiş, sıra onları yok etmeye gelmişti. Bunun sonucunda Hz. Ali şehit ediliyordu. Hz. Ali’nin

şehadetinden sonra Ehlibeyt taraftarları İmam Hasan etrafında birleşiyorlardı. Bu durum Muaviye lânetlisinin hoşuna gitmiyordu. Burada bu Muaviye denilen melûnun aslını anlatmak gerek. Muaviye Mekke zenginlerinden Ebu Süfyan'ın oğludur. Bu Ebu Süfyan ki, Hz.

Peygambere karşı en çok savaşan kişilerden biridir. Hz. Muhammed'in kazandığını gördüğü anda da hemen tövbe edip, Müslüman olmuştu. Şimdi inançlı her insana sormak gerekir. Ebu Süfyan mı daha çok hakkı temsil ediyor yoksa Hz. Ali mi? Muaviye mi doğruyu temsil ediyor yoksa İmam Hasan mı? Asırlardır insanlar bu gerçeği dile getirmekten korkuyorlar. Korktukları için de haksızlık bir türlü giderilmiyor. Bizim inancımız odur ki, eninde sonunda insanlık gerçeği görecektir.

İşte böylesi koşulların ortasında, İmam Hasan, bilincinde olduğu ağır sorumluluğunun gereğini yerine

getiriyor, insanları aydınlatmaya devam ediyordu. Gününü, dünya malına tamah göstermez, kendi nefsinin terbiye ve eğitimle geçiren İmam Hasan'ın varlığı Muaviye için tehlikeydi. İmam Hasan insanlığa Hak yolunu göstermek/öğretmek ile meşgulken, Muaviye onu ortadan kaldırmak için planlarını yapıyordu. Muaviye öylesine sinsiydi, kurnazdı ki;

İmam Hasan'ı kendi eşi eliyle öldürtmeyi başardı. Muaviye'nin sadık hizmetkârlarından Mervan, bu planın uygulayıcısıydı. Mervan, İmam Hasan'ın eşi Cude'yi çeşitli vaatler vererek - ki bunlar arasında onu Muaviye'nin sarayına gelin edeceğini - yani yeride – söylüyordu.- Bunun sonucunda Cude haini İmam Hasan'ın yemeğine zehir koymak suretiyle onu şehit etti. İmam Hasan gibi bir şahsiyetin, böylesi bir ihanetin sonucu şehit edilmesinin takdiri ilahiden başka manası olamaz. Çünkü İmam Hasan, dedesi Hz. Muhammed'in, babası Hz. Ali'nin ve annesi Hz. Fatma'nın bir çok özelliğini taşıyordu. Böylesine güzel bir kişilik, masum bir insan katlediliyordu. Cude'nin başına gelenlerde ders vericidir. Rivayet edilir ki, Muaviye Cude için şöyle demiştir: "kendi eşini, İmam Hasan gibi munis bir adamı öldüren birisinin bize gereği yok." Bunun sonucunda Cude, Mervan tarafından boğularak öldürülüyordu.

İmam Zeynel Abidin'in hayatı hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Dördüncü imam olan Zeynel Abidin, 659 yılında Medine'de doğmuştur. Şehadet tarihi hakkında çeşitli rivayetler vardır. Kesin olan İmam Zeynel Abidi'nin zehirletilerek şehit edildiğidir.

İmam Zeynel Abidin, Kerbelâ şehidi olan babası İmam Hüseyin'in yolunda gitti yaşamı boyunca.

Kerbelâ katliamı sırasında ağır hasta olan Zeynel Abidin, İmam Hüseyin'in kendisine ait kutsal emanetleri vermesiyle daha da önem kazanmıştı. Yezid ordusunun komutanı Şimr her ne kadar Zeynel Abidin'i öldürmek istemiş ise de başta halası Hz. Zeynep'in çabası olmak üzere kurtulmuştur.

İmam Zeynel Abidin, her daim için fikirleri ve hareketleri ile örnek bir kişi oldu. Düşmanlarının bile takdirini kazanacak kadar yardımsever, alçakgönüllü, bilgili, cesur bir şahsiyettir Zeynel Abidin.

İmam Zeynel Abidin, her daim fakirlere, ihtiyacı olanlara yardım ediyordu. Fakat bu yardımı alanlar mahcup olmasın, kendisini yanlış anlamasınlar diye geceleri yüzüne nikap sürerek, kim olduğunu söylemeden yapardı. Fakirler bu cömert insanın kim olduğunu hep merak etmişler ama bir türlü öğrenememişlerdi. Ta ki Zeynel Abidin şehit edilene kadar. Çünkü Zeynel Abidin'in şehadetinden sonra kimse kapılarını çalmadı ve böylece onlar da kendilerine yardım edenin Zeynel Abidin olduğunu öğrenmiş oldular. Dolayısıyla o kutsal

İmam, Hak için yapıyordu yaptıklarını, gösteriş için değil. Bu haliyle de hâlâ insanlığa örnek olmayı sürdürüyor Zeynel Abidin.

İmam Zeynel Abidin, her daim kinden, kibirden, kirlilikten kaçınmıştır. Kendilerine söven birisine; "eğer ben dediğin gibiysen, Allah'ın beni yargılamasını dilerim. Ama dediğin gibi değilsem, dilerim Allah seni bağışlasın" demişti.

İmam Zeynel Abidin'in oğlu beşinci imam Muhammed Bakır, babası için şunları söylemiştir: "Babam Zeynel Abidin, beş kimse ile arkadaşlık kurmamayı, konuşmamayı bana tavsiye etti. Onlar da şu kimselerdir:

Fasık (münafık) ile arkadaşlık kurma ki, kendisine en çok muhtaç olduğun zaman sana yardım etmeyip yalnız bırakır.

Cimri ile arkadaşlık olma ki, kendisine en çok muhtaç olduğun zaman, sana yardım etmeyip yalnız bırakır.

Yalancı ile dost olma ki, yakını uzak ve uzağı yakın gösterip seni yanıltır.

Ahmakla arkadaş olma ki, sana yardım edeyim derken, zarar verir de farkında bile olmaz. Onun için, 'akılsız dostun olacak yerde, akıllı düşmanın olsun' derler.

Zeynel Abidin

Akrabası ile ilgisini kesen kimse ile arkadaş olma ki, bu gibi kişiler Kuran-ı Kerim'in üç yerinde lânete layık görölmüşlerdir. Düşün ki, akrabasına iyilik etmeyen kişi (ondan utanan, kendi gerçekliğinden utanan), sana nasıl iyilik edebilir?"

İmam Zeynel Abidin'in şu hikmet dolu sözleri, insanlık yaşadığı müddetçe ve dünya döndükçe haklılığını ve yol göstericiliğini sürdürmeye devam edecek.

"Yol gösterici olmayan insanlar, ahmak ve faydasızdır."

"Zararlı yemeklerden sakınan insanın, sonu ateş olan günahlardan sakınmamasına hayret ederim."

"Durmadan gülüp duran insanın , gafilliğine veya aklının az olduğuna hükmedebilirsiniz."

"İnsanlara düşmanlık etmekten uzak dur."

"İnsanların meclisi, insanı düzeltmeye doğru götürür."

"Müminin mümin kardeşinin yüzüne sevgi ve muhabbet ile bakması, ibadettir."

Bilinmesi gereken, dördüncü imam Zeynel Abidin'in diğer imamlar gibi hakkı ve hakkaniyeti temsil ettiğidir. Doğruluğu temsil ettiği için zalimlerce, dünya malına yenilen, kinli, kibirli kimselerin hedefi olmuş, şehit edilmiştir. Dördüncü İmam Zeynel Abidin, yol göstericiliğini ve örnek kişiliği ile günümüze de ışık tutmaya devam ediyor.

İmam Muhammed Bakır'ın hayatı hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Beşinci imam olan İmam Muhammed Bakır, 676 yılında doğdu. 733 yılında ise şehit edildi. Beşinci imam Muhammed Bakır, dördüncü imam Zeynel Abidin'in oğludur. İmam Muhammed Bakır, yaşamı boyunca atalarının soylu yolunu onurlu bir şekilde devam ettirdi. Ecdadına karşı işlenen zulümler kendi döneminde de devam etti. Nihayetinde o saygıdeğer imam, bütün zorluklara göğüs gererek doğru bildiği yoldan dönmedi ve bu yol uğruna şehit edildi.

Beşinci imam Muhammed Bakır, Emevi devleti'nin zulümlerinin doruğa ulaştığı bir zamanda yaşadı. Ömrünün bir kısmını bu zalimlerin zindanlarında geçirdi. İmam Muhammed Bakır diğer imamlar gibi, yüzlerce kişiyi eğitmiş, onlara doğru yolu göstermiş, ilim, irfan öğretmiştir. Bunlar arasında Ehli sünnetin önder kabul ettiği şahsiyetlerde vardır. Bunların en bilineni Azam Ebu Hanife'dir.

Beşinci imam Muhammed Bakır, bilgelikte çağının en üstünüydü. Zaten Bakır adı da bilimde, bilgide en derinleşen, yoğunlaşan bilgiyi kavrayan manasındadır. İşte bu insanlığa yol gösteren bilgilerden bir küçük örnek:

"Rızkın gerileyince bil ki kusurundadır."

"Bir kimsenin kalbine kibirlik girerse, illa aklında az veya çok eksiklik var demektir."

Oğlu altıncı imam Caferi Sadık'a şöyle nasihat etmiştir:

"Hiç bir hayrı, doğruyu küçümseme."

"Hiç bir günahı küçümseme."

"Allah evliyasını da insanlar içinde gizlemiştir. Hiç bir insanı küçümseme, hor görme. Belki o küçümsediğin kul, hakkın velisi olabilir."

"Dünyayı gözünde küçük gören, benim gözümde büyük görünür."

"Allah'a en sevimli gelen şey, dua edilerek kendisinden bir şeyin istenilmesidir."

"İster rahatta, ister sıkıntıda olsun her daim Allah'ı zikretmeli."

"İlmi ilim sahibinden öğreniniz. Alimler size ilim öğrettiği gibi, siz de diğer insanlara öğretiniz."

"Kendisinde mevcut olan bir kusuru başkasında arayan ve kendi işlemekte olduğu ayıbı başkasına yapmasını söyleyen kimse ne kadar hatalıdır."

"Dünya uykuda gördüğün rüyaya benzer. uyandığın vakit hiç bir şey kalmamıştır."

İmam Caferi Sadık'ın hayatı hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Altıncı İmam Olan Caferi Sadık, 699'da Medine'de dünyaya geldi. Babası beşinci İmam Muhammed Bakırdır.

İmam Caferi Sadık, tarihin en önemli dönemlerinden biri olan Emevi saltanatının çöküşü ve Abbasi saltanatının başlaması döneminde yaşadı.

Caferi Sadık, saltanat sahiplerinin kendisine sunduğu bütün teklifleri reddetti. Caferi Sadık bu dönemde ilmi toplantılar düzenledi, dersler verdi.

Bu derslere ve

toplantılara binlerce

insan katıldı. Caferi Sadık bütün kutsal imamlarda olduğu gibi derin bir bilgiye sahipti. Caferi Sadık bu bilgilerinin öğrencileri vasıtasıyla bütün insanlığa ulaşması için çalıştı. Altıncı imam olan Caferi Sadık salt dini bilgiler değil, insanlığın sorunlarına çözüm için diğer alanlarda dersler verdi. Caferi Sadık'ın bu dersleri sonucu onlarca ilim

sahibi insan yetişti. Hatta bazı Sünni alimler bile onun öğrencisi olmakla övünürlerdi.

Altıncı imam Caferi Sadık, öğretmenliğinin yanı sıra ahlâklı kişiliği ile kendisiyle tanışan insanları etkiliyordu. Onunla tanışan, onun derslerine, sohbetlerine katılan bir çok insan onun etkisinde kalmış, bilgisinden, davranışlarından etkilenmiştir.

Tabi ki bu insanlığı güzelliğe davet eden sevgili imam saltanat sahiplerinin hoşuna gitmiyordu. Saltanat sahipleri onu sık sık taciz edip, baskılar uyguluyorlardı. Sonunda onu zehirletip şehit ettiler (766). Caferi Sadık şahadetinden sonra da Alevilere önderliğini sürdürdü. Ehlibeyt sevdalıları onun "Buyruk"larına uymaya devam ediyor.

Bazıları cahillikten ya da art niyetten İmam Caferi Sadık'ı yanlış tanıtıyor, yanlış algılıyor, yanlış değerlendiriyorlar. Olayın özü; Caferi Sadık'sız bir Alevilik düşünülemez.

İmam Musa Kazım'ın hayatı hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Yedinci imam olan Musa Kazım, 745 yılında doğmuştur ve 799 yılında şehit edilmiştir. Altıncı imam Caferi Sadık'ın oğlu olan yedinci imam Musai Kazım, yaşamı boyunca çok ağır zulümler gördü. Musai Kazım, Ehlibeyt'in nurlu yolunu bütün zulümlere, sapmalara karşın layıkıyla temsil etti. Yedinci imam Musa Kazım, ataları gibi

geceleri tek tek fakirlerin, yardıma muhtaçların evlerini ziyaret eder, onlara gereken yardımı yapardı. Tıpkı ataları gibi bunları kendini tanıtmadan, kibirlenmeden yapardı.

Emevi saltanatı yıkılıp yerine Abbasiler geçince, Ehlibeyt ve taraftarları rahat edeceklerini sandılar. Kısa bir süre geçmeden Abbasiler de Emevileri aratmayacak zalimliklere başvurdular. Abbasi yöneticilerinin korkusu halkın Ehlibeyt evlatlarını yönetimde görmek istemesiydi. Kaldı ki; Abbasiler Ehlibeyt taraftarları sayesinde iktidar

olmuşlardı. İktidarlarını başta Ebu Müslim Horasani olmak üzere, Ehlibeyt önderlerine borçluydular. Çünkü Emevi saltanatını yıkan en önemli darbeyi vuran büyük Alevi önderlerinden olan Ebu Müslim Horasani'dir. Ama ne acıdır ki; Abbasiler başta Ebu Müslim olmak üzere bir çok kişiyi katlettiler.

Ehlibeyt taraftarları Emevi saltanatı yıkılınca büyük bir sevinç duymuşlardı. Artık inançlarını özgürce yaşayacaklarına inanıyorlardı. Çünkü Abbasiler Ehlibeyt taraftarlarının sayesinde iktidara gelmişlerdi. Ehlibeyt taraftarlarının gücü iktidarı tek başına almaya kâfi gelmiyordu. Onlarda böyle bir ara yol bulmuşlardı. Kaldı ki; Abbasiler çok büyük sözler vermişlerdi. Ama iktidarını sağlamlaştırdınca işin rengi değişti. İşte yedinci imam Musa Kazım böyle bir dönemde yaşıyordu. O saygıdeğer imam, iktidarın karanlığına karşın halkı aydınlatmaya çalışıyordu.

Abbasi halifesi Harun Reşid döneminde saraydaki ahlâksızlık ve umarsızlık doruğa çıkmıştı. Harun Reşid ve bir avuç yandaşı lüks ve sefa içinde yaşarken, halk açlıktan kırılıyordu. Düşünce ve ruhen de yoksullaşan halk yedinci imam Musa Kazım etrafında toplanıyordu. Kendi iktidarının tehlikede olduğunu bilen Harun Reşid, Musa Kazım'ı zindana attı. Neticede sevgili imamı 799 yılında zehirleterek şehit etti.

Musa Kazım'dan sözler:

. Dedem Hz. Ali buyurdular: "Meclisin başında ancak üç sığata sahip olan kimse oturabilir: Bir şey sorduklarında cevap veren, halkın söz

bulup konuşmadığı zaman konuşan, mecliste oturanların maslahatına uygun olan görüşü ortaya koyan. Bu üç sınıftan birine sahip olmaksızın meclisin başında oturan kimse ahmaktır."

· Dedem İmam Zeynel Abidin buyurdular : "Salih kimselerle oturmak insanı doğruluğa götürür, alimlerin adabına uymak akıllı çoğaltır, adil yöneticilere itaat etmek izzetin kemalidir; (ticaretle) malını artırmak ise yiğitliğin kemalidir. İstişare edene doğru yolu göstermek nimetin hakkını eda etmektir.

· Dedem Hz. Ali ashabına buyurdular “Gizlide ve açıkta Allah’tan korkmayı, sevinç ve gazap halinde adaletli olmayı, fakirlik ve zenginlikte ticaret yaparak mal kazanmayı size tavsiye ediyorum. İlişkisini kesenle ilişki kurun. Zulmedeni affedin. Mahrum kalana bağışta bulunun. Bakışınız ibret, susmanız fikir, sözünüz zikir ve tabiatınız da cömertlik olmalıdır.

· Dedem İmam Zeynel Abidin buyurdular : Yeryüzünün, doğusunda ve batısında, denizinde ve karasında, ovasında ve dağında bulunan güneş ışığının ulaştığı şeylerin hepsinin, Evliyaların yanındaki değeri, öğleden sonra oluşan ve çabuk kaybolup giden gölgeye benzer ."

· Akıllı kimse, isteğine uygun olsa bile yalan söylemez

· Zamandan ve ehlinden öğüt al. Çünkü zaman hem kısadır, hem de uzun. Dünyanın geleceği geçmişine benzer; öyleyse ondan ibret al.

· Bütün insanlar yıldızları görür; ama yıldızların rotası ve dönüş yerlerini bilenden başkası onlara bakıp kendi yolunu bulamaz.

Böylece sizler de hikmet öğreniyorsunuz, ama onunla amel edenlerden başkası hidayete erişemez.

· Hz. İsa (Mesih) buyurdular: " İmanın tadına varmanız ve meyvesinden yararlanmanız için onu halis ve kâmil hale getirin. Şu söyledığım bir gerçektir ki, eğer karanlık bir gecede katran yağı ile yanan bir çıra bulsanız onun kötü kokusu, ışığından yararlanmanızı engellemez. Böylece hikmeti de kimde bulursanız onu alın, o adamın ona rağbetsiz olması size engel olmamalıdır.

· İnsanlar hikmet hususunda iki kısımdır: Biri onu diliyle iyice açıklar ve ameliyle de tasdik eder; diğeri ise diliyle onu iyice ortaya koyarken kötü ameliyle onu zayi eder.

· Hayâ imandan kaynaklanır; iman da cennettendir. Çirkin söz ise haksızlıktan kaynaklanır, haksızlık ise cehennemdendir.

· Bedenin aydınlanması göze bağlıdır. Göz aydın olursa bedenin hepsi aydın olur. Ruhun aydınlanması da akla bağlıdır; kul akıllı olursa Rabbini tanır ve Rabbini tanıdığında da dinini öğrenir; Rabbini tanımazsa dini de kalmaz. Bedenin ancak ruh ile ayakta kalması gibi din de ancak halis niyetle kalıcı olur. Halis niyet de ancak akıl ışıyla sebat bulur.

· Ziraat yumuşak yerde yapılır; kayanın üzerinde değil. Hikmet de mütevazî kalpte yerleşir ve hayatını sürdürür; kibir kalpte değil. Allah,

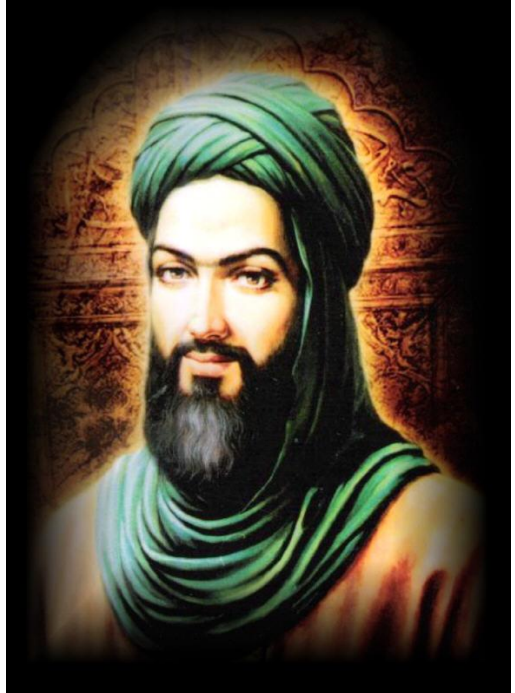
tevazuyu aklın, kibiri de cehaletin nişanı kılmıştır. Allah, tevazu etmeyi alçaltır, tevazu edeni ise yüceltir.

- Yaşantı ancak iki kişi için hayırlıdır: "Dinleyip anlayana ve konuşan alime."
- Dostlarına karşı kibirlenmekten ve onlara ilmin ile övünmekten sakın. Zira böyle yaparsan Allah sana gazap eder. Allah'ın gazabından sonra da artık ne dünyanın sana faydası olur ve ne de ahiretinin. Dünya hayatında, oturduğu ev kendisine ait olmayan ve her an için göç etmeyi bekleyen kimse gibi ol.
- Akıllı adam, sevilmeyecek bir iş yaptığında Allah'tan utanmalı ve Allah ona bazı nimetler tahsis ettiğinde de başkalarını onda ortak kılmalıdır.
- Allah kime üç şeyi ikram ederse, ona lütfetmiştir: "Heva ve hevesinin hakkından gelecek akıl, cehaletini yenecek ilim, fakirlik korkusuna yetecek zenginlik.
- Çok gam, ihtiyarlık getirir.
- Acelecilik, cehaletin ta kendisidir.
- Emaneti eda etmek ve doğruluk, rızık getirir. Hıyanet ve yalan, fakirlik ve nifak doğurur.

İmam Ali Rıza'nın hayatı hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Sekizinci imam Ali Rıza 770 yılında doğmuştur. 818 yılında diğer imamların yolunda olduğu için, toplumun yanlış küfre sapmasını engellediği için, haksızlıklara karşı olduğu için şehit edilmiştir. Sekizinci imam Ali Rıza ecdadlarının aydınlık yolunu insanlığa sunmak için çalıştı yaşamı boyunca. İmam Ali Rıza diğer imamların bıraktığı yerden göreve devam etti.

Sekizinci imam Ali Rıza Abbasi döneminde yaşadı. Abbasi halifesi Harun Reşid kendisinden sonra devlet yönetimini iki oğlu arasında paylaştırdı. Bu oğullardan Memun Ehlibeyt yanlısıydı. İmam Ali Rıza'yı hilafete veliaht atadı. Bu durum Abbasi ileri gelenleri tarafından isyana sebep oldu. Memun İmam Ali Rıza'yı yanına alarak isyanı bastırmak için yola koyuldu. Bu yolculuk sırasında İmam Ali Rıza yediği

yiyeceklere zehir konulması sebebiyle şehit düştü. Memun'un buradaki rolü daha günümüzde bile tam olarak anlaşılamamıştır. Ama anlaşılan bir şey var. O da; kutsal imamların zalimlerin, sapmışların, küfür sahiplerinin karşısında olduklarıdır. Sevgili imamlar karanlığa karşı ışığı, zalimliğe karşı adaleti, yanlışla karşı doğruyu, saplantılara karşı hakikati temsil ediyorlardı. Bu durum zalimlerin, saltanat sahiplerinin, haksızların tahammül etmeyecekleri bir durumdu.

Aradan ne kadar zaman geçmiş olursa olsun On İki İmamların insanlığa yol göstericiliği devam ediyor. Zaten On İki İmamların zaman ve mekân sorunu yok. Onlar her daim, her yerde hazır ve nazırdırlar. Gerçeği görüp anlamak için bakmak yeter. Kalplerinde, ruhlarında kini, kibri, bencilliği atamayanlar, kendilerini fani dünyanın geçici zevkleri ile kandıranlar, tarihi kendi yaşamları ile başlatıp, kendi yaşam süreleri ile hesaplayanlar içinse bakmak yetmez. Her halûkârda On İki İmamlar, insanları doğruya davet etmeyi günümüzde de sürdürüyorlar.

"Herkesin dostu aklıdır. Cehalet de düşmanıdır."

1. Mü'min, kendisinde üç haslet olmadıkça mü'min olmaz: Rabbinden bir hikmet, Peygamber'inden bir hikmet ve imamından bir hikmet. Rabbinden olan hikmet, sırrı gizlemektir. Peygamber'inden olan hikmet, halkla iyi geçinmektir. İmamından olan hikmet de sıkıntı ve zorluklarda sabırlı olmaktır.

2. Nimet sahibi olan kimse, ailesine huzurlu bir geçim sağlamalıdır.

3. Peygamberlerin sıfatlarından biri de temizliktir.
4. Susmak, hikmet kapılarından bir kapıdır. Boş yere konuşmamak, muhabbet kazandırdığı gibi her hayrın da kılavuzudur.
5. Boş işler, boş sözleri gerektirir.
6. Büyük kardeş baba yerindedir.
7. Adil insan, sahip olduklarından gaflete düşmeyen kimsedir.
8. Sözünü ettiğin kimse hazırsa künyesini, hazır değilse ismini zikret.
9. Herkesin dostu onun aklıdır; düşmanı ise cehaletidir.
10. İnsanlara muhabbet beslemek aklın yarısıdır.
11. Allah dedikoduyu, malı zayi etmeyi ve her şey için insanlara ağız açmayı sevmez.

İmam Muhammed Taki'nin hayatı hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Dokuzuncu imam olan İmam Muhammed Taki, 811 yılında doğmuştur. 835 yılında ise şehit edilmiştir. İmam Muhammed Taki, genç yaşına rağmen büyük bilgi sahibiydi. Onun bilgisini

kıskananların başında devrin kadısı Yahya geliyordu. Kadı Yahya, dokuzuncu imam Muhammed Taki'yi toplum içinde küçük düşürmek, ona gösterilen sevgiyi, ilgiyi kırmak için toplantılar tertiplerdi. Bu toplantılarda Muhammed Taki, bilgisiyle adeta orada bulunanları büyülerdi.

Dokuzuncu imam Muhammed Taki, kendi ecdadlarının yolundan gitti. Ve bu yol uğruna şehit edildi.

Bir gün bir şahıs seyyid olduğunu yani Hz. Ali soyundan olduğunu söylemişti. Kendi aralarında bundan nasıl emin olacakları tartışması yapıldı. Ve sonunda İmam

Muhammed Taki'ye sorulmasına karar verildi. İmam Muhammed Taki de, bunu bilmenin ancak bir yolu olduğunu bu yolun da, seyyid

olduğu iddiasında bulunan kişinin aslanlara görünmesi olduğudur. Eğer aslanlar o kişiye dokunmazsa, o kişi seyyiddir. Bunu duyan şahıs hemen seyyid olmadığını itiraf etti. Kuşku sahipleri ise bu defa Muhammed Taki'yi denemeye karar verdiler. Aslanların kafesine konulan dokuzuncu imam Muhammed Taki'ye aslanların saldırması bir yana aksine onlar gelip imamın önünde kedi durumuna geldiler. Dokuzuncu imam Muhammed Taki, diğer imamlar gibi insanlığa hizmetini sürdürmeye devam ediyor.

“İlim bir hazine, susmak ve sormak ise onun anahtarıdır.”

“Halk, başındaki insanların düzelmesi ile düzelir.”

“Söven sövülür, kızan belaya çatar.”

“Fırsatlar bir ganimettir.”

İlim bir hazine, susmak ve sormak ise onun anahtarıdır.

- Halk, başındaki insanların düzelmesi ile düzelir.

- Söven, sövülür, kızan belaya çatar.

- Fırsatlar bir ganimettir.

İmam Ali Naki'nin hayatı hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Onuncu imam Ali Naki, 829 yılında doğmuştur. 868 yılında şehit edilmiştir. İmam Ali Naki'de diğer imamlar gibi yaşamı boyunca bu yolun gereklerini yerine getirmek için çalıştı. Ehlibeyt belki dünyevi anlamda İslamiyet'e yöneticilik yapmadı. Ama İslamiyet'in inanç yönünü belirleyen ve İslamiyet'in aydınlık yolunun insanlar tarafından

bu kadar kabullenilmesinde Ehlibeyt önderdir. Zaten Oniki İmamlar'ın ve diğer Ehlibeyt önderlerinin şehit edilmeleri, baskı ve zulüm görmeleri de bu manadadır. Çünkü Emevi ve Abbasi halifeleri, yönetimde oldukları tarih boyunca hep zevk u sefa için çabaladılar. İstisnalar kaideyi bozmuyor. Dünya malına tamah gösteren, kendini dünyevi zevklerin yerine getirilmesi için yaşatan bu kanlı saltanat sahipleri, her daim karşılarında Ehlibeyt'in ulu şahsiyetlerini buluyorlardı. Bu yöneticilerin çoğunluğu

iktidar mücadelesi için çok kötü hâllerde öldürüldüler.

İşte bu saltanat sahiplerinden olan Abbasi halifesi Müttevekil, onuncu imam Ali Naki'yi küçük düşürmek için sarayına çağırdı. Aslında çağırma değil, emirdi. İmam Ali Naki saraya gitti. Bu sırada zevk alemlerine dalmış olan Müttevekil, İmam Ali Naki'ye içecek ikram etti. İmam Ali Naki bunu kabul etmedi. O güne değin kimse halifeyi reddetmemişti. Halife bu defa şiir oku dedi. İmam Ali Naki şiirde yetersiz olduğunu söyledi. Halife Müttevekil bağırarak okumasını emretti. Onuncu imam Ali Naki, tarihe geçen şu mısraları okudu:

“İnsanlar korunmak için dağ tepelerine tırmandılar

Yiğit kişilerdi ama o tepeler sağlamadı onlara yenildiler

Yüceldiler sonra düşürüldüler çukurlara yerleştiler

Ne de kötü yerlerdi onların yerleştikleri yerler

Gömülüp gittiler sonra da bir feryat eden bağırdı artlarından

Nerede bilezikler, nerede taht-taç, nerede süsler-püsler?

Hani vaktiyle nazlarla, nimetlerle perdelenirdi o yüzler

Mezar, bu soruya açık seçik cevap veriyor ve diyor ki;

Şimdi o yüzlerde kurtlar oynaşmada

Kurtlara yem olmuş o yüzler

Nice zaman yediler, içtiler, geçindiler

Şimdi ise dünya onları yer içer

Nice zaman evlerde barındılar, oturup mutlandılar

Şimdi ise evlerden de ayrıldılar, ehilden ayalden de geçip gittiler

Bunca zaman hazineler yığdılar, mallar biriktirdiler

Derken mallarını mülklerini düşmanlarına dağıttılar, bittiler.

Evleri bomboş, içindekilerse mezarlarında yatıyorlar

Göçtüler göçtüler.”

Bu şiirin manası açıktır. Nitekim o toplantıda bulunanlar ağlamaya başladılar. Ehlibeyt’in nuru bir kez daha onuncu imam Ali Naki şahsında bütün kötülüklere galip geliyordu.

İmam Hasan Askeri'nin hayatı hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

On birinci imam Hasan Askeri 846 yılında doğmuştur. 874 yılında ise şehit edilmiştir. İmam Hasan Askeri, yaşamı boyunca diğer imamların yolunda gitti. Ve bu yolda şehit edildi. O da diğer imamlar ve Ehlibeyt önderleri gibi işkence, zulüm ve baskı gördü.

Daha önce on ikinci imam Mehdi'nin doğacağı hadisler ile söylenmişti. Bu sebepten dolayı Abbasi yönetimi İmam Hasan Askeri'yi sürekli baskı altında tuttu. O sevgili imamı, yıllarca zindanlarda tuttu. Bütün bunlar kâfi gelmeyince de onu zehirleterek şehit ettiler. On birinci imam Hasan Askeri şöyle sesleniyor insanlığa:

“Dikkat eyle şimdi. Belki şeytan öbür iman kardeşlerinden senin yüce, daha üstün olduğuna dair kalbine bir şüphe salabilir. Kendini daha üstün saydığın kişi, eğer senden daha yaşlı ise onun daha uzun ömürlü olması nedeniyle, geçen zaman boşluğunda senden

fazla hayırlı işler yapmış olacağını düşün. Yok eğer senden küçükse, bende ondan daha çok suç işlemişimdir, ondan fazla isyan etmişimdir. O halde, o benden çok daha iyi. O kişi seninle yaşıtsa, ben işlediğim suçları biliyorum ama onun suçlu olmadığına şüphem var. Nasıl olurda şüpheyi doğrudan daha üstün tutarım diye düşün”.

Bu sözler yüzlerce ciltte anlatılacak şeyleri üç beş satır ile insanın beynine silinmeyecek şekilde işliyor. Bunu Ehlibeyt dışında daha kim başarır?

On birinci imam Hasan Askeri şöyle devam ediyor öğütlerine:

“Sana öğüt verir gibi görünse de, cahilin sohbetinden uzak dur. Sana düşmanca davransa bile, akıllı adama ters düşmemeye çalış. Çünkü cahil, sana iyilik edeyim derken kötülük yapar.

Akıllı düşmana gelince, onun insanlık duygusu, bazen düşmanlığın önünü alabilir. İnsanlara düşmanlık etmekten uzak dur. Çünkü, ne yumuşak huylu insanların hilesinden, ne de alçak kişilerin ihanetinden hiç bir zaman emin olamazsın.”.

İmam Muhammed Mehdi'nin hayatı hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

On ikinci imam Muhammed Mehdi 869 yılında doğdu. On ikinci imam Muhammed Mehdi'nin doğacağı, hadislerle daha önceleri söylenmişti. Bunun farkında olan Abbasiler, İmam Hasan Askeri'yi sürekli gözetim altında tuttular. İmam Muhammed Mehdi bu sebeplerden dolayı gizlenmek zorunda kaldı. Buna “Gaybet-i Suğra” yani küçük gizleniş, kayboluş denir. Bu sürenin ne kadar olduğu bilinmiyor. İmam Muhammed Mehdi, bu süre zarfında sadece ashabıyla konuşur. İkinci gizlilik ve kayboluş dönemi ise günümüze dek sürmektedir. Buna “Gaybet-i Kübra” yani büyük gizleniş denir. Bu inanca göre on ikinci imam Muhammed Mehdi, haksızlıklara, kötülüklere, zalimliklere karşı ortaya çıkacaktır.

İslam tarihinde sadece Aleviler için değil, Ehli Sünnet cemaati için de en çok tartışılan konuların başında Mehdilik konusu gelir. Nitekim tarih boyunca ve günümüzde de bir çok kişi Mehdilik iddiasında bulunuyor.

Bir çok hadiste geçtiği gibi, kıyametten önce İmam Muhammed Mehdi gelecektir ve haksızlıkları giderecektir. Bu konuda oldukça kafa karıştırıcı yayınlar, söylemler, rivayetler mevcut. Bunlara pek rağbet edilmemesi gerektiği kanısındayız. Bilinmesi gerekenleri kısaca özetlemeye çalıştık.